

PODUZETNIŠTVO

Poduzetništvo je **gospodarska aktivnost poduzetnika** koji se koristi se **idejom, ulaže kapital** u njenu provedbu te pri tome **preuzima rizik** – stvara proizvod od čije prodaje očekuje dobit. Poduzetnik je pokretači nositelj poduzetničkog pothvata, on snosi rizik te **upravlja poslovima**.

Poslovna ideja

Najveći broj poduzetnika do svojih ideja za proizvod ili uslugu dolazi iz:

- prijašnjeg **zaposlenja**,
- na temelju osobnih interesa i afiniteta,
- stjecajem okolnosti – **sasvim slučajno**,
- na temelju tuđih sugestija,
- na temelju **prijedloga** prijatelja ili rodbine.

Uspjeh ideje ovisi o **vremenu, mjestu i načinu provedbe** ideje.

Rizik

Rizik je mogućnost da se poslovna ideja ne ostvari.

Vrste rizika u poslovanju:

1. **Prenosivi rizici** su takvi rizici koji se mogu prenositi na profesionalne osiguravateljske tvrtke.
2. **Neprenosivi rizici** su oni koji se ne mogu prenositi na profesionalnu osiguravateljsku tvrtku već ih mora snositi svaki subjekt koji je njime pogođen.

Kapital

Kapital je **sva imovina poduzetnika**, a ona može biti:

1. **Financijska** (novac, vrijednosni papiri, potraživanja)
2. **Materijalna** (zgrade, strojevi, alati, zalihe)
3. **Nematerijalna** (istraživanja, patenti, licence, tehnologije...)

Za poduzetnika kapital je najčešće novac, ali i materijalna sredstva koja posjeduje – zemlja, gospodarski objekti... cilj je uvećati uloženi kapital – stvoriti novu vrijednost.

OBITELJSKI POSAO KAO POSEBAN OBLIK MALOG PODUZETNIŠTVA

Malim se obiteljskim poslom može smatrati sve male poduzetničke subjekte u kojima se članovi neke obitelji bave proizvodnim, trgovačkim ili uslužnim poslom, koristeći se vlastitim idejama i kapitalom radi osiguranja stalne zarade.

Obilježja malog obiteljskog posla

- poduzetnička ideja dolazi iz obiteljskog kruga
- sredstva su u vlasništvu obitelji
- zaposlenici su prvenstveno članovi obitelji
- teži se stvarati tradiciju
- prijenos managementa i vlasništva u obitelji

SUBJEKTI MALOG PODUZETNIŠTVA

On označava pravni ustroj utvrđen zakonom u kojem poduzetnici, bez obzira na veličinu, mogu obavljati zakonom dopuštene djelatnosti.

Najzastupljeniji oblici malog poduzetništva su:

1. Obrt

2. Društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.)

3. Zadruga

4. Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG)

Zadruga

To je dobrovoljno udruženje zadrugara u kojem svaki član sudjeluje neposredno i koje zajedničkim poslovanjem po načelu uzajamne pomoći unapređuje i zaštićuje svoj gospodarski interes, u cilju ostvarenja dobiti zadrugara u skladu sa zakonom i pravilima zadruge.

Zadrugar je fizička ili pravna osoba koja u cijelosti ili djelomično posluje putem zadruge, putem zadruge prodaje svoje proizvode i nabavlja materijal ili koristi usluge potrebne za obavljanje svoje djelatnosti ili na drugi način neposredno sudjeluje u ostvarivanju ciljeva radi kojih je zadruga osnovana.

Osnivanje i funkcioniranje zadruge

Zadrugu može osnovati najmanje 7 osnivača.

Koraci u osnivanju zadruge:

1. Osnivanje započinje Osnivačkom skupštinom koju sazivaju osnivači.
2. Donošenje pravila zadruge
3. Ovjeravanje dokumentacije kod javnog bilježnika
4. Uplata članskih uloga
5. Prijava u registar Trgovačkog suda i druge državne institucije
6. Izrada pečata i otvaranje žiroračuna

Tijela zadruge su: skupština, nadzorni odbor i upravitelj.

Skupština odlučuje o radu zadruge, svaki član ima jedan glas.

Nadzorni odbor ima najmanje tri člana, nadzire rad zadruge.

Dobit se dijeli na temelju veličine uloga u zadruzi.

Član zadruge može biti samo osoba koja sudjeluje u radu zadruge, ne može prenijeti svoje članstvo na drugu osobu. Članom se postaje upisivanjem u imenik članova.

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

Obiteljsko gospodarstvo je poljoprivredna, samostalna gospodarska i socijalna jedinica temeljena na vlasništvu ili upotrebi proizvodnih resursa i upravljanju obitelji u obavljanju poljoprivredne djelatnosti.

Registracija se obavlja upisom u **Upisnik poljoprivrednih gospodarstava** pri **Uredu državne uprave**.

Članovi obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva jesu **punoljetni članovi istog kućanstva** koji imaju prebivalište na istoj adresi, a bave se stalno ili povremeno radom na gospodarstvu.

Posebности obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva:

1. Povezanost **domaćinstva i gospodarstva**.
2. Proizvodnja je dijelom u funkciji **samoopskrbe**.
3. **Management** i vlasništvo su povezani.
4. OPG-i su najčešće **male proizvodne jedinice**.
5. Poslovanje je **rizično**.

CILJEVI POLJOPRIVREDNOG GOSPODARSTVA:

I. OSTVARENJE PROFITA (maksimalnog) povrat uloženog novca

II. POVEĆANJE VRIJEDNOSTI GOSPODARSTVA investicijom (ulaganjem), najčešće se ostvaruje kreditima

III. POVEĆANJE GOSPODARSTVA U PROIZVODNOM SMISLU (kupnja zemlje, stoke)

IV. POBOLJŠANJE OBITELJSKOG ŽIVOTA, prihod koji ostvarimo za potrošačke potrebe obitelji

V. POVEĆANJE SLOBODNOG VREMENA, nema radnog vremena u poljoprivredi

Pitanja za ponavljanje

1. Što je poduzetništvo?

2. Rizik je:

- a) Mogućnost da se poslovna ideja ne ostvari
- b) Mogućnost otvaranja nekog poslovanja
- c) Mogućnost poslovnog planiranja.

3. Kapital je _____.

4. Vrste kapitala:

1. _____

2. _____

3. _____

5. Zaokruži koji su najčešći oblici malog poduzetništva u poljoprivredi.

OPG

d.d.

zadruga

j.d.o.o.

obrt

6. Zadrugu minimalno može osnovati _____ članova.

7. Najvažniji cilj obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva

je ostvarenje _____.

8. U malom obiteljskom poslu, poduzetnička ideja dolazi iz:

- a) Obitelji
- b) Okoline
- c) Tržišta

9. U malom obiteljskom poslu, zaposlenici su:

- a) Unajmljena radna snaga
- b) Sezonski i stalni radnici
- c) Članovi obitelji

10. Nadopuni rečenice o posebnostima OPG-a.

Domaćinstvo i _____ su povezani.

Proizvodnja je dijelom u funkciji _____.

Poslovanje je _____.

11. Što od ovog nije obilježje malog obiteljskog posla:

- a) sredstva su u vlasništvu obitelji
- b) teži se stvarati tradiciju
- c) osnivača mora biti najmanje 7